

F. t. l. vedr. friskoler og private grundskoler m.v.

Hvis skolen ikke efterkommer et påbud, vil Undervisningsministeriets reaktionsmuligheder afhængigt af de konkrete omstændigheder være enten at fortsætte det almindelige tilsyn, at iværksætte et skærpet tilsyn eller at tilbageholde tilskud, lade tilskud bortfalde helt eller delvis eller kræve tilskud tilbagebetalt helt eller delvis, jf. friskolelovens § 21, stk. 2.

Tilsynet med undervisningen m.v. vil tillige kunne munde ud i et påbud til den certificerede tilsynsførende i form af påbud om inden for en nærmere bestemt frist at forbedre en mangelfuld tilsynsindsats, f.eks. at tilsynsførende tager stilling til elevernes standpunkt i engelsk, jf. det foreslåede § 9 b, stk. 6, 1. pkt.. Hvis tilsynsindsatsen ikke forbedres inden fristens udløb, kan undervisningsministeren udstede påbud til forældre-kredsen om at vælge en eller flere nye tilsynsførende eller anmode kommunalbestyrelsen om at udpege en eller flere nye tilsynsførende, jf. det foreslåede § 9 b, stk. 6, 2. pkt.

Bestemmelsen i den foreslåede § 9 g fastsætter, hvad gælder om skærpet tilsyn. Det skærpede tilsyn kan iværksættes, hvis der er anledning til tvivl om, hvorvidt en skoles undervisning efter en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, eller hvorvidt skolen lever op til kravet om at forberede eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, jf. friskolelovens § 1, stk. 2. Iværksættelsen af et skærpet tilsyn sker med udgangspunkt i de oplysninger i sagen, som er tilvejebragt via det almindelige tilsyn, da det er i forbindelse med oplysningen af sagen under det almindelige tilsyn, at det nødvendige grundlag for at iværksætte et skærpet tilsyn tilvejebringes.

Beslutningen om at iværksætte et skærpet tilsyn kan træffes af undervisningsministeren eller af Skolestyrelsen af egen drift. Beslutningen er som i dag af processuel karakter og er ikke en afgørelse.

Efter den gældende bestemmelse i friskolelovens § 9, stk. 10, kan undervisningsministeren beslutte, at kommunalbestyrelsen i skolekommunen skal føre et yderligere tilsyn, som efter lovforslaget fremover benævnes skærpet tilsyn. Denne mulighed videreføres med lovforslaget og udbygges med, at ministeren også kan beslutte, at kommunalbestyrelsen skal føre dele af et skærpet tilsyn.

Beslutningen om at iværksætte et skærpet tilsyn forudsætter, at der gennem det almindelige tilsyn er sket den nødvendige oplysning af sagen og derved tilvejebragt det nødvendige grundlag for beslutningen. Hvornår disse forudsætninger er opfyldt, beror på en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag. Vurderingen skal ske under iagttagelse af de al-

mindelige forvaltningsretlige principper, herunder om saglighed og proportionalitet.

Resultatet af et gennemført skærpet tilsyn kan være, at undervisningsministeren giver påbud om lovliggørelse af undervisningens kvalitet m.v., jf. den foreslåede affattelse af § 24 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, eller ved mere graverende mangler, at undervisningsministeren træffer afgørelse om at en skole ikke længere omfattes af lovens regler om frie grundskoler, jf. det foreslåede § 9 h, stk. 1.

Efter forslaget bemyndiges undervisningsministeren til at fastsætte regler om det skærpede tilsyn.

Tilsynsprocessen vil blive fastlagt i en bekendtgørelse, herunder med en beskrivelse af hvordan det konkrete tilsyn kan gennemføres inkl. møder med den pågældende skole, hvilke redskaber der kan anvendes, og hvordan undervisningen observeres.

Bekendtgørelsen vil endvidere indeholde en beskrivelse af de hovedområder, som indgår i det skærpede tilsyn ved vurderingen af undervisningen:

- Skolens del- og slutmål,
- skolens undervisningsplaner,
- skolens eventuelle årsplaner og oplysninger om planlagt tid til undervisningen i de enkelte fag og emner,
- lærernes kvalifikationer,
- de i undervisningen anvendte undervisningsmaterialer,
- skolens konkrete indsats i forbindelse med undervisningen i fag og emner,
- skolens specialundervisningsindsats,
- skolens undervisning i dansk som andetsprog,
- skolens forberedelse af eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre,
- skolens evalueringer, opfølgingsplaner,
- skolens faglige test,
- faglige test, som gennemføres i forbindelse med det skærpede tilsyn, og
- oplysninger om elevernes overgang til ungdomsuddannelserne.

For så vidt angår undervisningens faglige dimension skal det fremover tilstræbes, at faglige test i videst muligt omfang indgår i vurderingsgrundlaget. Faglige test kan også i dag indgå i vurderingsgrundlaget. Med en højere grad af vægtning af de faglige test er der dog tale om et kursskifte ud fra et ønske om at lægge større vægt på undervisningens resultater. Dermed styrkes skolernes frihed til at tilrettelægge og gennemføre en undervisning, som stemmer overens med skolernes egen overbevisning, og samtidig fastholdes skolerne på et krav om faglige resultater.